Godina II. — Broj 319.

Cijena listu:
U maloprodaji . . . . . K —·10
Mjesečno . . . . . „ 3—
Tromjesečno . . . . . „ 8—
Oglasi 30 h 4 mm visok i 8 cm dug prostor.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Ponedjeljak, 29. svibnja 1916.

Tisak i naklada:
Tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli.

Odgovorni urednik: Josip Hain u Puli
Uredništvo se nalazi u Šišanskoj ulici 24

Naše čete osvojile oklopnu tvrdjavu Cormolo

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 28. svibnja. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Nema ništa važna.

Talijansko bojište.

Naše su čete osvojile oklopnu tvrdjavu Cornolo (zapadno od Arsiera) i u utvrdjenom prostoru od Asiagio, stalnu dolinsku zatvorinu Val d'Assa (jugozapadno od Monte Interotto).

Jugoistočno bojište.

Na donjoj Vojusi čarkanje sa talijanskim stražama. Položaj nepromijenjen.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 28. svibnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Njemačke su izvidničke čete prodrle na mnogim mjestima fronte u neprijateljske redove, te su uhvatile u Šampanji oko sto zarobljenika. Zapadno od Moze suzbili smo svudu s velikim gubicima za neprijatelja sve neprijateljske napadaje protiv njemačkih položaja na jugozapadnom boku Mort-Homma i blizu sela Cumieres.

Na istoku od rijeke žestoko topovsko pucanje.

Istočno i balkansko bojište.

Nikakove promjene.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 28. svibnja. (D. u.). Glavni stan javlja:

Sa raznih fronta nema ništa osobita da se javi.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 28. svibnja. (D. u.) Glavni stan javlja:

Odijeljenje je naših četa, koje djeluju u dolini rijeke Struma, izišlo iz svojih položaja, te je zaposjelo južni izlaz klanca Rupel, kao što i obližnje vrhove na istoku i na zapadu Strume.

BRZOJAVI.

Balkan.

Naši i njemački konzuli u Grčkoj.

Atena, 28. (D. u.) „Reuter". Iz Kaneje brzojavljaju: Uslijed koraka, koje je poduzela grčka vlada, dozvolili su poslanici entente, da se austrougarski i njemački konzul iz Kaneje presele u Pirej.

Smrt rumunjskog aviatičara.

Bukarest, 28. (D. u.) Na tjelešnom se je vježbalištu u Piperi srušio satnik Campineanu i ostao mrtav.

Ententa.

Rusi i pariška gospodarstvena konferencija.

Petrograd, 28. (D. u.) List „Novoje Vrjemja" javlja: Izasanici ruske vlade, koji su dne 21. maja imali otputovati u Pariz na tamošnju gospodarstvenu konferenciju, primili su od ministra predsjednika uputu, da taj svoj put odgode na neizvjesno vrijeme.

Engleski rudari traže povišenje nadnica.

London, 28. (D. u.) Izvršujući je odbor rudara južnog Walesa zatražio, pogadjajući se u trgovinskim uredu, povišenje nadnica od 15 po sto, počevši od 1. lipnja.

Dogodjaji na moru.

Berlin, 28. (D. u.) Opazilo se je sa obale Kurlandije, kako je 27. o. mj. ruski tražilac mina naišao na zapadnom ulazu u Riški zaliv na minu i potonuo.

Berlin, 28. (D. u.) Njemačka je podmornica potopila dne 26. mj. pred ušćem Themse belgijski teretni brod Volharding.

*

London, 28. (D. u.) Kako listovi pišu potonuo je 9. svibnja uslijed udara na kalifornijskoj obali američki parobrod „Roanoke." Od njegove se je posade izgubilo 46 ljudi, a spasila us se samo trojica.

*

London, 28. (D. u.) Bio je potopljen parobrod „Herkules". Ne zna se kojemu narodu pripada.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 27. Službeni izvještaj od 26. svibnja:

Zapadna fronta.

Istočno od otoka Dalen napali su Nijemci iza žestoke topničke priprave, potisnuli su naše predstraže i osvojili jedan od naših promaknutih jaraka. U protunapadaju izbacili smo opet neprijatelja, on se je povukao u svoje jarke. Naši su gubici neznatni. Odbili smo vatrom pokušaj neprijatelja proti Karpilovki, 10 vrsta sjeverno od kolodvora kod Olike, kojim je pokušao, da uznapreduje i razori naše žične zaprjeke. Na ostalo fronti položaj nepromijenjen.

Kaukaska fronta.

U smjeru Mosul odbili smo neprijateljski napadaj na Revandus. U drugim se smjerovima nije dogodilo ništa osobita. Naše čete, koje operiraju u smjeru Kermanšah-Kasr-Širin, sastali su se s engleskim vojnim silama na Tigrisu. Dne 22. su maja stigli kozaci u glavni stan zapovjednika britskih četa u Mezopotamiji.

Francuska.

Paris, 26. Službeni izvještaj od 25. svibnja u 3 sata popodne:

Na lijevoj obali Moze prilično žestoka topovska vatra u odsjeku uzvisine 304 i na fronti Mort-Homme-Cumières. U noći su Francuzi uz borbu sa ručnim granatama napredovali istočno od sela Cumières, Nijemci nijesu ni pokušali napadaja. Na desnoj obali mogli su se Nijemci iza žestokog jednog napadaja sjeverno od kameneloma kod Haudromonta ustaliti. Opstrjeljavanje je u okolici Douaumonta trajno veoma žestoko, no nije bilo pješadijskih bojeva. Na ostalog fronti noć razmjerno mirna.

Službeno izvješće od sinoć: Na lijevoj obali rijeke Moze pojačala se je topnička djelatnost proti našim položajima na uzvisini 304 tijekom dana. Na desnoj su obali podnzeli Nijemci iza žestokog opstrjeljavanja oko 5. sati čitav niz navala izmedju šume kod Haudromonta i dvorca Thiaumont. Svi su ti napadaji bili uz teške gubitke suzbijeni osim jednog mjesta, gdje su neprijatelji osvojili dio jarka. U okolici Douaumonta traje topničko djelovanje uz veliku žestinu. Na drugom su jednom mjestu naši dalekosežni topovi prouzrokovali požar u njemačkom jednom skladištu materijala kod Hendicourta (sjeveroistočno od St. Mihiela). Od časa do časa topnički bojevi na ostalog fronti.

Tečajem zračne je jedne borbe jedan od voditelja naših lijetala oborio neki fokkerov aparat, koji se je srušio u neprijateljskim linijama sjeverno od Vauxa. U tom je okolišu skupina naših lijetala izazvala u boj skupinu njemačkih lijetala. Dva su neprijateljska lijetala bila ozbiljno oštećena i prisiljena, da se spuste na zemlju.

Belgija.

Paris, 25. Na obim stranama slabašno topovsko pucanje kod Dixmuidena, gdje smo obasuli razornom vatrom neprijateljske obrambene izgradnje.

Engleska.

London, 27. Službeni izvještaj iz Mezopotamije: General Lake javlja dne 24. maja: Neprijatelj drži još uvijek svoje položaje na lijevoj obali kod Sannaiyata. Naše topništvo podržava sa desne obale uspješnu vatru na neprijateljske sveze na lijevoj obali.

Bitka na Zugna Torta.

Talijanski izvještaj o junaštvu austro-ugarskih četa.

Ratni dopisnik Arnaldo Fraccaroli slika u „Corriere della sera" zorno i dramatično strašne napadaje c. i kr. čete medju Brentom i Ečavom. Na kratkoj crti što ide od doline Ečave preko visoravni do doline Sugane bilo je postavljenih četrnaest divizija i to samih ponajboljih četa, što su bile tamo poslane iz Galicije i sa Balkana. Zarobljeni je austrijski časnik rekao: „Ne ćete puno pogriješiti, ako moć austrijskih četa cijenite na 300.000 momaka." Fraccaroli je tobože doznao, da imaju Talijani protiv sebe armadu Danklovu, Kövessovu i Boroevićevu. I te su tri armade opremljene strašnom artilerijom. Fraccaroli nastavlja:

„Zadaća, koju austrijska artilerija mora da kod ove ofenzive vrši, jest gigantska. Strašna oluja taneta sviju kalibara bez prestanka pada od 15. svibnja dalje na naše vrste. Ima više od 2000 topova, koji kušaju, da na fronti od 41 km. uzdrmaju željezni zid naše vojske, te svom silom udaraju o vrata što vode u Italiju, da svojim četama otvore put. Kao strašna, neumoljiva oluja, dolazi sa svih strana gusta kiša taneta, koja u svojem bijesnilu sve obara, ruši, drma. Naši promaknuti jarci nijesu mogli da duže vremena odolijevaju takvoj neprestanoj vatri. No, talijanski vojnici, su tada više nego samo odolijevali."

Slijedi hvalospjev na talijanske vojnike, koji su u nepokolebivoj stalnosti nadmašili i same čvrste stijene. Nijedan nije jarak više pružao zakloništa, sve bijaše zemljom sravnano, raskomadano, bačeno u zrak — samo su još ljudi ustrajali. „Ali vatra austrijske artilerije bijaše u takovoj nadmoći, da bi morale biti porušene i linije, koje su jače utvrdjene od naših. Vršci brijegova i stijene promijenili su svoje lice pod učinkom austrijskih topova; tako su duboko bili od taneta raskopani. Ima taneta svakog kalibra; počevši od gorskog topništva pa sve do najtežih topova od 305, 380, i 420 milimetara. Jedan je top od 42 cm pucao na Costa Alta u području Asiago, prepoznali smo kalibar po komadiću rasprsnutog taneta. Drugo je tane istoga kalibra, došavši sa visoravni Vielgereuth, razrušilo u mah treći dio Rovereta."

Tek nakon izdašne topovske priprave počinje jurišati pješadija. Njezine guste redove strašno haraju talijanski topovi i strojne puške.

Bilo je baš neke noći od subote na nedjelju, kada su naše prednje straže u dolini Terragnolo opazile gdje tri sijene kušaju, da se približe našemu jarku plazeći oprezno pod žičnim ogradama. Straže su napeto čekale. Sijene se ali nijesu približile, te se je najednom diglo šest ruku u znak predaje. Bila su trojica bjegunaca, kojima je ratovanje dodijalo. Kod preslušavanja su rekli, da će slijedećega dana Austrijanci navaliti. Najprije će se vršiti opstrijeljevanje, koje će početi u zoru te će trajati do 6 sati poslije podne. Tome će slijediti navala pješadije. Vijest je odgovarala istini. U noći od nedjelje na ponedjeljak počela je pucati c. kr. artilerija od Rovereta do Borgo u dolini Sugano. Bilo je to izvanredno bijesno i neprestano opstrijeljivanje. Austrijanci su napunili topovima sve vrhunce i doline. Dva su mjeseca dopremali čete i materijal u doljni Trentin sve do kolodvora Colliano, a te su priprave sada pokazale svoj učinak. Opstrijeljivanje bijaše općenito i u isti čas silno žestoko. Austrijska su ljetala kružila visoko nad našim položajima, te su radiografičkim aparatima pokazivala učinak taneta. Prvoga su dana tri ljetala kružila nad visoravnicom Sette Comuni, gdje su upravljala vatrom velikog nekog mornarskog topa od 380 milimetara, što je u razmacima od 20 minuta iznenada bacio 5 taneta na napučeni dio Asiaga. Šteta nije bila velika i niti žrtve ne mnogobrojne. Stanovnici Asiaga nijesu mogli da ostanu u svojim domovima u očigled toga topa, koji je pucajući iz udaljenosti od 16 km pravio sa svojim tanetima ogromne ljevke. Opstrijeljivanje Asiaga bijaše tek uvod pravoga opstrijeljivanja cijele fronte. Topovi su grmjeli nad bijelim snijegom, koji je pokrivao veličanstveno alpinsko područje, taneta su praskala na brijegovima i dolinama, što su ih naše čete osvojile u donjem Trentinu."

Fraccaroli tvrdi nadalje, da nijesu ti položaji, što su ih Talijani osvojili iza ofenzive od prošle jeseni, bili još posve utvrdjeni. Svaki se je jar napredovalo za korak u neprijateljske vrste. Ali su Austrijanci još uvijek držali vladajuće visine, dok su Talijani stojeći na nizim obroncima visokih brda bili u slabijem položaju. Tako je — veli Fraccaroli — mogao Austrijancima sada uspjeti, da opeta zauzmu položaje, što smo im ih mi istrgli.

„U noći na ponedjeljak, 15. svibnja, bilo je opstrijeljavanje najjače u dolini Lagarina, u okolici Col Santo i na visoravnicama Vielgerenth — tuča taneta svakog kalibra. Naši su promaknuti jarci bili razmrskani, kao od udaraca bata. Ali, gle čuda, — vojnici su se opirali! Premda nije bilo više nikakovih jaraka, ipak nijesu ostavili svojih mjesta. Naš je položaj pravi pakao. Za prvih satova poslije podne, iza te strašne topovske priprave počela je pješadija da napada. Napreduje u stisnutim, gustim redovima. Napadaji su se tvrdokorno razvili: od Ečave pa do doline Sugane. Pred njima vidiš samo stup vatre; opstrijeljivanje je dospjelo do vrhunca. Na ogranku Zugna Torta, koji svršava nad Roveretom u blizini Ečave, napreduju silne austrijske vrste proti našim položajima. Posada na obroncima i duž kratkog potoka je slaba. Ali se je ona ipak junački opirala do pod noć. Austrijanci su napali tri, četiri puta, ali su bili odbiti. Strojne puške kose neprijateljske vrste, a na žičnim mrežama vise trupla.

„Medjutim je neprestano opstrijeljavanje uzdrmalo jarke naših prednjih vrsta. U taj se čas Austrijanci bace na naše slabe fronte u dolini Terragnolo, na razrušene jarke Alpinaca, koji su se čvrsto uhvatili za strme obronke brda, dok su se vršci istih zaposjednuti od Austrijanaca. Boj se razvija u snijegu. Nema više jaraka, ali se Alpinci još uvijek brane, premda omamljeni dvanaestsatnim bojem, brane se tvrdokorno. To su prednje straže prema dolini Terragnolo. Alpinci su to, koji ne će da popuste. Jurišaju na napadače, bace ih u strašnoj protunavali tri puta natrag, raskomadaju austrijske vrste. Ali su Austrijanci premnogobrojni. Dolaze naprijed u uvijek novim rojevima, opkole malenu posadu, koja ne može da odoli tome napadaju. Stražnje im vrste ne mogu priskočiti u pomoć, jer je cijela fronta napadnuta. Kušaju, da se oslobode posljednjim ispadom.

Naprijed, Alpinci, napnite sve sile! Malo je Alpinaca ostalo na životu. Ali ta se malena četa bori sa bodovima na careve vojnike, potisne ih još jednom niz obronak i taj trenutak iskoriste naši ljudi, da se povuku sa Alp Nulegue prema Soglo d'Aspio, kamo prispješe željni napadaja. Sva okuka, kod Nulegua i Soglio d'Aspio, na osvojenom tlu, u visini od 1500 do 1900 metara je jedan vatreni zid. Protivnički jarci udaljeni su jedan od drugoga još samo pol kilometra. Preko deset sati sipije austrijsko topništvo na naše položaje eksplozivna taneta. Kasnije, kada je Austrijancima bilo zapovijedjeno da navale, puca njihovo vlastito topništvo neprekidno na cijeli prostor i tako bivaju njihove čete napadnute i sprijeda i u ledjima te strašno uništene. Uza sve to jure Austrijanci na svim mjestima naprijed, brijegovi i doline su ih pune. Nagomilali su se pred bilom, na staroj granici, što zatvara cestu u gornju dolinu Astcia. Svaki je prelaz tvrdokorno branjen, te Austrijanci žrtvuju po cijele bataljune, da si prokrče put. Stisnuti u klupko, valjaju se lješine u dolinu. Ali pričuve idu naprijed, bivaju neprekidno pojačane i tjerane neprestano naprijed. U bojnoj vrevi čuju te pistaljke časnika, koji davaju zapovjedi. Konačno se noć spusti nemirno na razlupano alpsko područje".

Domaće Vijesti.

Hrvatske, odnosno slovenske škole u Istri nakon dvadesetgodišnjih molba — dozvoljene. Primamo službeno iz Poreča slijedeće: „Zemaljska upravna komisija margrofije Istre dala je do sada svoju privolu, u smislu § 6. zemaljskog školskog zakona dneva 30. marča 1870 P. L. Z. i N. 20. za ustanovljenje 40 pučkih škola u Istri. Roditelji djece, obvezane na pohadjanje škole, tražili su već od mnogo godina, a u nekojim slučajevima i od 20 godina, ustanovljenje tih škola. U ovim školama biti će hrvatski odnosno slovenački jezik naukovnim jezikom, a talijanski odnosno njemački jezik učiti će se prema želji faktora dužnih na uzdržavanje škole, kao predmet".

Zemaljsko školsko vijeće za Istru. Javlja se da je zemaljska upravna komisija Istre imenovala svojim zastupnicima u istarskom školskom vijeću gospodu: c. k. kotarskog poglavara Rudolfa barona pl. Gorizzutta, c. kr. kot. komisara Petra Benzona i c. k. financijalnog računarskog savjetnika Aurela Sinslera.

Konferencija o suzbijanju peronospore i oidija. Dneva 21. maja t. g. držao je u poljodjelskom zavodu u Poreču upravitelj zavoda gospodin I. K. Cucovich konferenciju sa praktičnim prikazima, potaknutu od zemaljske upravne komisije Istre, o mogućnosti da se sa raspoloživim veoma ograničenim zalihama sumpora i modre galice uspješno suzbije peronospora i oidij. Predavatelj je osobito istakao, da se pri suzbijanju peronospore modra galica može sa uspjehom nadomjestiti bordoleškom smjesom od pol po sto modre galice i pol po sto alum za škropljenje loza. Za uspješno suzbijanje oidija (trsnog tuga) može se upotrebiti negašeno vapno u prahu, samo ili smješano sa sumporom, a preporuča se i vapneno mljeko za pranje grozdova te rastopina od 0,1 po sto kalijeva hipermanganata za škropljenje. Nadalje je bilo dano uputa glede izbora najzgodnijega vremena za izvršenje rečenih radnja te glede načina, kako da se sa najvećom štedujom troše postojeće tvarine za suzbijanje dvaju najpogibeljnijih neprijatelja loze naime peronospore i oidija. Ovom

Svakovrstne pisarničke potrepštine za urede, trgovce i privatnike dobiva se u papirnici Jos. Krmpotić u Puli.

veoma poučnom predavanju prisustvovalo je 46 gospodara perečkog okoliša.

Ravnatelj konsuma u Trstu uapšen. Ovih dana uapšen je u Trstu ravnatelj podružnice socijaldemokratskog konsuma „Cooperativa Operaia“, Primerano Torti. Optužen je, da je pomoću neke seljakinje Penco pronevjerio za 15.000 kruna pšeničnog brašna, nadalje ulja, kave, vina, tjestenine itd. Kod premetačine nađeno mu je u stanu za 2000 kruna živežnih namirnica.

Iz Banovine.

Raspis natječaja iz zaklade Edmunda Kolmara za podupiranje slijepaca. Iz kamatnog dohotka spomenute zaklade imade se popuniti mjesto u zavodu društva sv. Vida, i to u prvom redu za slijepe vojnike, domaće zavičajnike. Podijeljena potpora uživa se kroz cijelo vrijeme nauka, a nakon toga još najviše tri godine. Slijepi vojnici, koji su u ratu još inako ranjeni, mogu iz te zaklade dobivati potporu doživotno, a da ne moraju biti u zavodu. Molbe se šalju društvu sv. Vida za podupiranje slijepaca u Zagrebu, kojoj treba priložiti dokaz zavičajnosti, da je molitelj slijep, a ako traži doživotnu potporu i dokaz, da je u ratu još inače ranjen. Molbe s prilozima moraju se poslati najkasnije do 15. lipnja ove godine.

Hrvati u Americi za djecu, starce i starice u domovini. Na poticaj predsjednika hrv. podupirajućeg društva „Sokol“ u Daytonu, gosp. Andrije Semenovića, sabrano je medju onomašnjim našim narodom 975 kruna, što ih je ovih dana primio g. Miroslav grof Kulmer u Zagrebu, da ih uporabi za sirotnu djecu, starce i starice, kojim su hranitelji pali na bojnom polju.

Iz Dalmacije.

Nesreća u Kninu. Javljaju iz Knina: Sinčić nekoga Nikole Medića, koji je sada pod puškom, dočepao se u odsutnosti majke žigica i upalio si igrajući se robu. Od teških opeklina, što ih je bijedno dijete zadobilo, preminulo je u strašnim mukama.

Razne Vijesti.

Ruski car putuje u Odesu. Iz Bukarešta javljaju, da se čine u Odesi velike pripreme za doček cara Nikolaja, koji bi imao doskora doći onamo, da pregleda, navodno, srpske čete. Rumunjski listovi dovadjaju ovaj put u vezu sa velikim ruskim pripremama u Besarabiji.

Rat se mora završiti ovog ljeta. „Daily Mail“ tvrdi u jednoj svojoj vijesti, da se mora rat završiti ovog ljeta, jer da ne može nijedna od zaraćenih država dalje uzdržati. Dosegli smo vrhunac, pa će boj u ljetu doseći svoj vrhunac.

Austrijsko društvo za suzbijanje tuberkuloze. Dne 22. t. mj. obdržavala se je u ministarstvu nutarnjih posala u Beču konstituirajuća skupština „Austrijskog društva za suzbijanje tuberkuloze“. Skupštini je predsjedao ministar nutarnjih posala princ Hohenlohe, a prisustvovala joj je i nadvojvotkinja Izabela, koja se je na koncu najtoplije zahvalila prisutnima na njihovom humanitarnom poduzeću.

Kaznena rasprava protiv Tugomira Alaupovića. Dne 23. t. mj. započela je pred sarajevskim okružnim sudom kaznena rasprava protiv suspendiranog vladinog savjetnika Tugomira Alaupovića, koji je optužen radi poznate ekskurzije tuzlanskih gimnazijalaca u Srbiju. Optužba glasi na zloporabu uredovne vlasti i zločin krivog svjedočanstva u procesu u Bihaću. Alaupovića brane Dr. Sumarić i Dr. Dimović.

Nova gimnazija u Beogradu. U Beogradu otvorit će se još tečajem ove godine osmerorazredna gimnazija sa nastavnim hrvatsko-srpskim jezikom. Za sada primiti će se biljadu učenika. Svjedodžbe bivših srpskih državnih škola su pravovaljane. Za učenike opredijeljen je posebni internat, gdje će dobivati opskrbu, uniformu, lijekove i liječničku pomoć. Školarina iznosit će 28 kruna godišnje. Za opskrbu određeno je polugodišnje prama imućtvenim prilikama 400, 200, odnosno 100 kruna. Za knjige i pisači pribor plaćat će se godišnje 36 kruna.

Pučanstvo gornje Italije bježi. Iz Lugana javljaju, da pučanstvo gornje Italije listom bježi pred provalom austrijske vojske. U samom Milanu ima do 60 tisuća tih bjeguraca, pa su sve javne zgrade i škole pune.

Talijanske suze za izgubljenim Trstom. Talijanska „Tribuna“ lije gorke suze uslijed vijesti, da se na glavnom trgu u Trstu kani podignuti spomenik u slavu Tegetthoffove pobjede 20. julija 1866. kod Visa. Ljuti se radi uništenja zaključka tršćanske kamore o podignuću spomenika tal. pjesniku Dante Alighieri na istom mjestu, jer da spomenik na pobjedu Visa vrijedja čuvstvo (zar patriotičko?) talijanskog gradjanstva Trsta. Tješi se, da će se prilike valjda promijeniti, jer se spomenik ipak ne može preko noći podignuti.

Nedostatna proizvodnja municije u Rusiji. Francuski ministri Viviani i Thomas izjavili su nekim ruskim novinarima, da je dojakošnja proizvodnja ruske municije nedostatna te da bi za saniranje tog nedostatka trebalo najmanje 20 godina ustrajnog rada. Da se tomu doskoči u sadašnjem ratu, ma bilo i uz najveći broj radnih sila, je sasma isključeno.

Bitke na grčkoj granici. Prema vijestima, što dolaze iz Solуna, traje bitka na grčkoj granici jur tri dana. Računa se, da se radi o manjim izvidničkim okršajima, u kojima sudjeluju u najvećem broju srpske čete.

Suhomlinova veleizdaja. Jedan od najvećih škandala, što ih je ikada Rusija doživjela, jest svakako afera bivšeg ruskog ministra rata Suhomlinova. Čim je bio Suhomlinov svrgnut s ministarske stolice, sklopio je sa nekojim tvorničarima municije neku vrst pogodbe, kojom se je obvezao, da će omogućiti preuzimanje lošе municije, što mu je bilo tim lakše, pošto je bio u tijesnoj svezi sa intendanturom, koja je imala zadaću opskrbljivati rusku vojsku sa potrebitom municijom. Naravski, da je bio za taj svoj rad masno plaćan. Tako je potrajalo duže vremena, dok nije bio napokon izdan i prijavljen povjerenstvu za vojne dobave. Uslijedila je odmah premetačina u svim njegovim sobama, knjižnici i t. d., ali bez uspjeha. Preostalo je jošte pretražiti boudoir njegove supruge, gdje su doista ušli u trag njegovoj veleizdaji. Suhomlinov je s mjesta uhvaćen i zatvoren.

Saziv ugarskoga sabora. Budimpeštanske novine javljaju, da je grof Tisza obavijestio predsjedništvo zastupničke kuće zajedničkoga sabora, da je njegovo Veličanstvo sazvalo sabor za 7. lipnja. Zastupnicima, koji borave na fronti, podijelit će se dopust za vrijeme trajanja saborskoga zasjedanja.

Španjolska za mir. Potaknuti člankom pariškoga „Gauloisa“, koji je istaknuo veliki lični utjecaj kralja Alfonsa u današnjoj Evropi, razmahali su prijatelji mira u Madridu živahnu propagandu, koja ide za tim, da skloni kralja, da izašalje naročite apostole mira u sve glavne gradove zaraćenih država.

Atentat na talijanskog poslanika. U noći dne 18. t. mj. odapeli su u Adis-Abeba nepoznati napadači nekoliko hitaca protiv prozora sobe i na ulazna vrata talijanskog poslanika. Napadači su pobjegli progonjeni po askirima poslaničtva. Lick Jeassu i poglavice i članovi vlade izrekli su talijanskom poslaniku svoje sažaljenje.

Petnaest liječnika umrlo od tifusa. Iz Krakova javljaju, da je do sada umrlo od tifusa 15 liječnika, koji su se po pojedinim galičkim pokrajinama borili uspješno protiv te epidemije.

Književnost i umjetnost.

„Za cara i za dom.“ „Narodni List“ donosi: Plemenita gospodja grofica Tereza Thun-Thun, supruga namjestničtvenog predsjednika g. grofa F. Thuna, napisala je u zadnje doba niz vrlo lijepih članaka i crtica, u kojima je iztakla rodoljublje Dalmatinaca. Članci su izašli dijelom u „Smotri“ (potpisom T. T. T.) a dijelom u bečkoj „Pressi“. Osobito su bile dirljive crtice o dalmatinskoj Zagorci. Plemenita gospodja izdat će sada sve te članke i crtice u posebnoj knjizi, koja će imati naslov „Za cara i za dom“. Bit će u hrvatskom i njemačkom jeziku. Za pročelje knjizi izradjuje umjetnik g. Virgil Meneghello Dinčić narodnu sliku.

Kupujte samo kod onih tvrtka koje oglasuju i preporučuju se u „HRVATSKOM LISTU“

„Hrvatski List“ može se kupiti već u 6 i pol sati ujutro u našoj prodavaonici Via Sissano broj 3 (Uprava „Il Gazzettino di Pola“), gdje se prodaje takodjer Polaer „Tagblatt“.

Oglas natječaja.

Raspisuje se natječaj na mjesto živodera za pol. kotar Pazin. Sa istom službom skopčana je plaća od 600 kruna na godinu isplativ u posticipatnim obrocima svakog mjeseca, te besplatno uživanje stana i naknada putnih troškova prigodom vršenja službe izvan grada Pazina.

Biljegovane i sa potrebnim svijedodžbama službovanja potkrijepljene molbe imadu se predložiti ovom uredu.

PAZIN, dne 23. svibnja 1916.

Od c. kr. kot. Poglavarstva. 31

Potpisani raztuženi javljaju ovime, da je njihov ljubljeni suprug, sin, brat, zet, šurjak odnosno stric gospodin

MIHOVIL BAITZ

vodja odjela c. kr. ženijske direkcije u m. i vodnik pučko-ustaške pukov.

dne 28. t. mj., u 2 sata ujutro, nakon kratke i teške bolesti, u 50. godini dobe, nenadane preminuo.

Pokop milog pokojnika obaviti će se sutra dne 30. svibnja, u 5 sati popodno od kapele na civilnom groblju u obiteljsku raku.

POLA, Via Gladiatori 19, dne 29. svibnja 1916.

Pierrina Baitz, supruga; **Ivan** i **Uršula Baitz,** roditelji; **Josip** i **Karolina Jelletich,** šurjaci; **Antun, Ivan,** c. i kr. štopni oružnički majstor, braća; **Karolina** ud. **Hlišák, Marija** ud. **Cerni,** sestre. Obitelji **Jelletich, Ban** i **Klobas** u ime svih ostalih šurjaka, strićeva, rodjaka i rodjakinja.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi

pod najvišim pokrovitelijstvom Njegovog ces. i kralj. APOSTOLSKOG VELIČANSTVA.

RATNO OSIGURANJE!

Oglas i razjašnjenje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad čitave oboružane sile čuti ovijem potrebu, da upozori sve krugove i slojeve pučanstva na izvanrednu shodnost i na gospodarstveno značenje ratnog osiguranja, žurno preporučujući, da se takovo osiguranje sklopi.

Ratnim osiguranjem osigurava se život vojnika skupa s ratnom pogibelju za jednu godinu. Ovo osiguranje života vrijedi dakle u potpunom opsegu i tada ako osiguratelj umre u ratu ili ako umre uslijed rana, zadobivenih u ratu, ili uslijed bolesti, koje su ga spopale u ratu. Pošto ne treba liječničke pregledbe, **mogu svojta ili prijatelji kod kuće osigurati vojnika nalazeća se u ratu.**

Godinu dana poslije ratnog osiguranja može se — po želji — ratno osiguranje promijeniti u redovito osiguranje na život; kod toga uračuna se isplaćena premija ratnog osiguranja s polovicom u redovite osiguravajuće premije, razdijeljene na cijelu dobu osiguranja života.

Izvanredna shodnost i veliki gospodarstveni značaj takvog ratnog osiguranja jesu očiti.

Bit će malo njih ostalo kod kuće, kojih osobne i gospodarstvene prilike neće se biti znatno promijenile ili ne će biti ugrožene, ako vojnika zateče smrt na časnom bojnom polju ili ako umre na posljedicama rana ili bolesti.

Niti država niti djela dobrotvornosti ne mogu u tom slučaju pružiti dostatne pomoći, ako obitelj izgubi iznenada hranitelja, roditelji svoj oslon.

Ovaj teški čas promjene u obiteljskom životu, nove uredbe za opskrbu žene, djece i roditelja mogu se ipak lakše podnijeti, ako je život pokojnika bio osiguran usporedno sa njegovim stališem i gospodarstvenim prilikama. Vrijednost osiguravanja života pojavija se pak osobito kod ratnog osiguranja, koje se može još u zadnji čas sklopiti. **Svotom od više tisuća ili takodjer samo sto kruna,** može se lako **kojekakvu gospodarstvenu ranu** zacijeliti, uzdržati stare sposobnosti zarade ili ostvariti nove, **osigurati odgoj djece,** omogućiti malu rentu ili poravnati dugove, koji doduše nebi teretili muža u potpunoj životnoj snagi, ali koji bi možda teško zadesili zaostale. Poznato je pak, kakvo značenje imade osiguravajuća polica za kredit.

Primjernim ratnim osiguranjem moći će se dakle, u koliko je moguće, osigurati budućnost zaostalih. **Srce ratnika** na bojištu **olakšati će se, a njegovim dragima kod kuće,** koji željno čekaju njegov povratak, **oduzeti će se teška skrb.**

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad čuti dakle potrebu, pospješivati sklapanje takvih ratnih osiguranja te izjavljuje, da je — **u sporazumu sa c. kr. priv. društvom za osiguranje života Austrijski Phönix u Beču,** koje je jedino medju osiguravajućim i u Austriji poslujućim društvima sklapa i ratna osiguranja za časnike i vojnike, nalazećih se već u ratu — spravna primati predloge za sklapanja takvih ratnih osiguranja. Za osigurane stranke postigle su se osobite pogodnosti, posebice **snižene premije.**

Osiguranje vrijedi za slučaj smrti u roku od jedne godine, izuzev samoubojstvo.

Osigurana svota isplatit će se potpunoma, ako je osigurani poginuo, ako podlegne posljedicama bolesti ili ozleda u ratu, ako ga nestane ili ako umre **naravnom smrću** u zarobljeništvu ili poslije svog povratka u tijeku jednogodišnje osigurovane dobe. Ovo razširenje osiguranja obuhvaća dakle takodjer sigurnost protiv kakve pogibelji unešenih kužnih bolesti i u prvim mjesecima iza svršenog rata.

Jednokratna premija **za vojnike po zvanju** i za one, koji su po zakonu obvezani na vojničku dužnost u tijeku dvanaestgodišnje vojničke dužnosti u pričuvi, iznosi 7% osigurane svote, za pučke ustaše svake **dobe** i svake kategorije, dakle takodjer i za sve one, koji su tijekom rata na podlozi pregledbe otišli u vojničku službu, samo 4½% osigurane svote.

Supruga pučkog ustaše, koji se nalazi u vojsci, platit će ako n. pr. sklopi osiguranje za K 2000 jednokratnu premiju K 90·—.

Pomoćna zaklada za udove i sirote priznaje suviše pogodnost onim rodbinama, koji uživaju državnu pripomoć za prehranu, da mogu plaćati premije u obrocima; kao polog ove isplate u obrocima predati će se državna pripomoć za prehranu.

Konačno, ako se osiguranje promjeni u obično osiguranje života, može se lako polovicu premije za ratno osiguranje uračunati u redovite premije za osiguranje života i tada, ako osiguranja života ne sklopi osigurani vojnik, već kakva njegova svojta.

Širenjem ratnog osiguranja i dozvoljenim pogodnostima želimo, koliko je moguće, podupirati samopomoć u ratnoj opskrbi, koja se mora na svaki način pospješivati. Istodobno pak želimo, da bi se upotrijebila ova prilika za kašnju promjenu ovih ratnih osiguranja u redovita osiguranja života, e da se time uzgojno upliva na željestvo i da se pospješi gospodarstveno tako potrebito širenje osiguranja života.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročad pozivlje dakle žurno sve, koji su zvani u ratnu službu, i svojte onih vojnika, koji su već u ratu, da se posluže pruženom mogućnosti ovog shodnog osiguranja.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročad moli dalje sve poslodavce, da se kod ove toli korisne uredbe sjete i skrbi za **obitelj svojih namještenika ili radnika, koji su u ratu.**

Svako razjašnjenje daje se rado besplatno. Priloženi su opći uvjeti, po kojima se sklapaju osiguranja.

Neka nitko ne kasni podložiti osiguranje što prije moguće.

Obrazac zato šalje se zajedno s uvjetima za osiguranje kretom pošte na točan naslov, ako ga se ne dobije kod općinskog ureda dotičnoga mjesta.

Sklopljeno osiguranje vrijedi, kad je premija plaćena, od dana kad je bilo predloženo. Ako bi slučaj bio, da se vojnik medjuto razboli ili da bude ranjen, ipak je osiguran.

Do sada 165.000 osiguranih; 165.000.000 osigurane svote; cck 3 i pol milijuna isplaćenih udovicama i siročadi.

Prijave primaju svi c. kr. porezni i c. kr. poštanski uredi.

Predsjednik:

MAKSO grof WICKENBURG
ministar iz. sl.

Uništavajte muhe da se ne umnožavaju.

Lijepenke za uništavanje muha dobivaju se kod Jos. Krmpotić u Puli.